

Ascenderend flebogram

**Röntgenonderzoek van
de beenaders**

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Wat is een flebogram	1
3	Vorbereiding thuis	2
4	Voor het onderzoek.....	3
5	Tijdens het onderzoek.....	3
6	Na het onderzoek.....	3
7	Uitslag	4
8	Bijwerkingen van het contrastmiddel	4
9	Effect op de nieren	4
10	Jodium	6
11	Suikerziekte	7
12	Allergie.....	7
13	Zwangerschap en borstvoeding	8
14	Tot slot.....	8

Belangrijk!

Röntgenstralen kunnen schadelijk zijn voor het ongeboren kind. Als u zwanger bent of denkt te zijn, neemt u dan contact met ons op!

Als u hierover twijfelt, moet het onderzoek binnen 10 dagen na het begin van de menstruatie plaatsvinden.

Bij dit onderzoek wordt een jodiumhoudend contrastmiddel toegediend. Als u ooit een allergische reactie heeft gehad op een jodiumhoudend contrastmiddel is het noodzakelijk om vooraf contact op te nemen met uw behandelend arts. Bovendien is het belangrijk dat u allergieën vóór het onderzoek aan de laborant meldt.

1 Inleiding

U bent door uw arts naar de afdeling Radiologie verwezen voor een onderzoek van de aders van uw benen, waarbij gebruikt wordt gemaakt van jodiumhoudende contrastmiddelen. Na overleg met uw arts heeft u hiermee ingestemd. Via deze folder willen wij u informatie geven over dit onderzoek. De informatie in deze folder is algemeen van aard. Dat wil zeggen dat het onderzoek is beschreven zoals dit meestal verloopt. Het kan zijn dat de arts een andere methode kiest, die beter aansluit bij uw situatie. Het is niet mogelijk in deze folder alle varianten en alternatieven te vermelden.

2 Wat is een flebogram

Een flebogram is een röntgenonderzoek van de bloedvaten van uw benen met behulp van contrastmiddel.

Het doel van het onderzoek is het zichtbaar maken van de aders van uw benen. Hiermee kan mogelijk de oorzaak van uw klachten worden vastgesteld.

3 Voorbereiding thuis

Dieet

U mag een licht ontbijt (kop thee, eventueel met suiker en een beschuit met boter en beleg) gebruiken. Daarna mag u niet meer eten, drinken en roken.

Raadpleeg uw behandelend arts of diëtist wanneer u voor uw gezondheid een dieet volgt. Dit is in ieder geval noodzakelijk als u diabetespatiënt bent.

Medicijnen

U mag uw medicijnen op de gebruikelijke manier innemen.

Welke beperkingen er zijn voor medicijngebruik ziet u bij **hoofdstuk 9: Effect op de nieren**, onder het kopje: **Waar moet u zelf op letten**.

Niet vergeten

Als u van uw arts een aanvraagformulier heeft gekregen, vergeet u dan niet om dat mee te nemen. Zonder deze aanvraag kan het onderzoek niet gedaan worden!

Neemt u uw patiëntenkaart van de Tjongerschans mee. Als de gegevens niet meer kloppen of als u nog geen patiëntenkaart heeft, meldt u zich dan eerst bij de inschrijfbalie.

Trek gemakkelijke kleding aan en laat sieraden zoveel mogelijk thuis.

4 Voor het onderzoek

U wordt verzocht zich tien minuten voor de afgesproken tijd bij de balie van de afdeling Radiologie te melden. Daarna kunt u plaatsnemen in de wachtkamer.

Als u aan de beurt bent, haalt de laborant u op en brengt u naar de kleedkamer. Hier moet u een kwartier met uw voet van het te onderzoeken been in een bak met warm water zitten. Op deze manier zetten de aders in uw voet op en zijn beter aan te prikken.

5 Tijdens het onderzoek

U wordt verzocht plaats te nemen op de onderzoekstafel. De radioloog (de arts die het onderzoek zal uitvoeren) zal met een dun naaldje een ader bij de grote teen aanprikken. Als het naaldje op de goede plaats zit, wordt dit aan de voet vastgeplakt. Tijdens het maken van de opnames wordt contrastvloeistof ingespoten, waarbij het belangrijk is dat u uw been niet beweegt. Van de contrastvloeistof kunt u een warm gevoel krijgen en het gevoel krijgen dat u uw urine laat lopen. Na het onderzoek wordt het naaldje verwijderd en krijgt u een drukverband om de voet.

Het onderzoek duurt ongeveer een uur.

6 Na het onderzoek

Het is na het onderzoek belangrijk om het onderzochte been te bewegen, zodat de contrastvloeistof sneller uit de aders verdwijnt.

Na het onderzoek moet u gedurende de dag minimaal één liter extra drinken, om de contrastvloeistof sneller uit te plassen. Wij raden u aan om ruime schoenen te dragen in verband met het drukverband om de voet.

Na het onderzoek mag u niet zelf auto/motorrijden of fietsen. Zorgt u er daarom voor dat iemand u naar huis kan brengen.

7 Uitslag

De aanvragend arts heeft met u besproken op welke manier u de uitslag zult krijgen.

8 Bijwerkingen van het contrastmiddel

Moderne jodiumhoudende contrastmiddelen zijn veilige middelen, waarbij slechts zelden bijwerkingen optreden. Bij sommige patiënten is er kans op beschadiging van de nieren of kunnen problemen ontstaan bij gebruik van het medicijn metformine.

9 Effect op de nieren

Verslechtering van de nierfunctie

Het belangrijkste probleem dat zich kan voordoen is een tijdelijke of blijvende verslechtering van de werking van de nieren. Dit kan zich vooral voordoen bij:

- nieren die al slecht werken
- suikerziekte (diabetes mellitus)
- hart- en vaatziekten
- uitdroging
- gebruik van plastabletten (diuterica)
- gebruik van zogenaamde NSAID's. Deze middelen worden gebruikt tegen pijn en om ontstekingen te remmen. Veel gebruikt zijn diclofenac, ibuprofen en naproxen. Wilt u weten of de geneesmiddelen die u ge-

bruikt tot de groep NSAID's behoren, dan kunt u dit navragen bij uw apotheek, huisarts of specialist.

- bloedarmoede
- te lage bloeddruk
- leeftijd boven 75 jaar
- ziekte van Kahler
- ziekte van Waldenström

Als een of meerdere van bovenstaande punten op u van toepassing zijn, meldt dat dan bij uw behandelend specialist. Mogelijk zijn extra maatregelen nodig, zoals het toedienen van extra vocht.

Voor alle zekerheid wordt, voordat het onderzoek plaatsvindt, bij iedere patiënt bloedonderzoek gedaan om de nierfunctie te bepalen, behalve als dat pas onderzocht is.

Slecht werkende nieren

Als uit laboratoriumonderzoek is gebleken dat de werking van uw nieren onvoldoende is, dan moet worden bekeken hoe groot het risico van toediening van contrastmiddel is.

Als de werking van de nieren te ernstig gestoord is, zijn er de volgende mogelijkheden:

- De verwijzende specialist zal nagaan hoe belangrijk de behandeling voor u is en of er andere onderzoeken of behandelingen mogelijk zijn zonder jodiumhoudend contrastmiddel.
- U krijgt via een infuus voor en na de toediening van contrastmiddel extra vocht toegediend. Hiervoor wordt u opgenomen in het ziekenhuis.

Waar moet u zelf op letten

Hebben zich, na het maken van de afspraak voor het onderzoek, de volgende veranderingen voorgedaan:

- ernstige diarree of braken
- hoge koorts

- u bent begonnen met nieuwe medicijnen die effect hebben op de werking van de nieren
- het ontstaan van problemen aan hart- of bloedvaten

Neemt u dan contact op met de specialist die u verwezen heeft, ook als u twijfelt.

Als u plastabletten (diuretica) of NSAID's (zie eerder genoemd) gebruikt, dan mag u deze de dag vóór en de dag van de behandeling **niet** innemen. Ook is het belangrijk om de dag vóór de behandeling voldoende te drinken.

10 Jodium

Allergie voor jodium

Allergie voor jodium op de huid heeft geen verband met eventuele reacties op het contrastmiddel. Er is dus geen bezwaar om in dat geval jodiumhoudende contrastmiddelen toe te dienen.

Jodium en schildklierandoeningen

In jodiumhoudende contrastmiddelen is het jodium gebonden aan een andere stof. Er komt ook een geringe hoeveelheid zogenoemd vrij jodium voor in deze contrastmiddelen. Het is om verschillende redenen belangrijk om hier rekening mee te houden:

- Als u op korte termijn (binnen een half jaar) mogelijk behandeld zult worden met radioactief jodium (^{131}J) voor kwaadaardige aandoeningen van de schildklier.
- Diagnostisch onderzoek met dit middel op de afdeling Nucleaire Geneeskunde zal enige tijd (ongeveer een half jaar) niet mogelijk zijn.

Als u weet dat dit zeker of mogelijk zal gebeuren, meldt u dit dan bij uw behandelend specialist, internist of bij de afdeling Radiologie. Er kan dan nagegaan worden welke andere mogelijkheden er voor u zijn.

Jodium en te snel werkende schildklier

Soms kan de geringe hoeveelheid vrij jodium in de contrastvloeistof een versnelde werking van de schildklier uitlokken. Dit is vooral het geval indien uw schildklier al te snel werkt en/of indien u hiervoor behandeld wordt. Er zijn geen geneesmiddelen die dit kunnen voorkomen. Meldt u zich bij tekenen van versnelde schildklierwerking (zoals vermoeidheid, gewichtsverlies, niet verdragen van warmte, transpireren, nerveusheid, hartkloppingen) bij uw internist of huisarts.

11 Suikerziekte

Als u met tabletten behandeld wordt voor suikerziekte is het van belang om te weten of uw nieren goed werken. Als de nieren niet goed werken en u gebruikt metformine (Glucophage) voor de suikerziekte, dan is het mogelijk dat u dit middel tijdelijk niet meer mag gebruiken. In dat geval krijgt u hierover (en over eventueel tijdelijk te gebruiken andere tabletten) nadere instructie van een internist van ons ziekenhuis.

12 Allergie

Als u op veel stoffen allergisch reageert of als u hooikoorts of astma hebt, hoeft u niet bang te zijn voor een reactie op de moderne contrastmiddelen. Allergische reacties komen maar zelden voor.

Ook als u in het verleden een reactie kreeg op contrastmiddel, is de kans op reactie bij de moderne middelen zeer klein. Alleen als u een ernstige allergische reactie kreeg, waarvoor behandeling noodzakelijk was, is het verstandig om dit aan uw behandelend arts te melden.

13 Zwangerschap en borstvoeding

Zwangerschap

Tijdens de zwangerschap kan een zeer klein deel van de contrastvloeistof bij uw ongeboren kind komen. Deze hoeveelheid is echter zo klein dat u niet bang hoeft te zijn voor nadelige gevolgen.

Borstvoeding

Een zeer klein deel van de contrastvloeistof kan in de moedermelk terecht komen. Wij raden u aan om na de contrasttoediening 24 uur te kolven en deze melk weg te gooien.

14 Tot slot

Wilt u, als u verhinderd bent, zo snel mogelijk contact met ons opnemen? Hierdoor kunnen wij de voor u geplande tijd voor andere patiënten gebruiken. Wij maken dan een nieuwe afspraak met u.

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u deze stellen voorafgaand aan het onderzoek. Bovendien kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.00 uur telefonisch contact opnemen met de afdeling Radiologie, tel. 0513 685 771.

Voor meer informatie op het internet:

www.apotheek.nl informatie over medicijnen, waaronder NSAID's

14-08-2015/9771166

